

ตีนเป็ดทะเล

ชื่อพฤกษศาสตร์: *Cerbera odollam* Gaertn.

ชื่อพื้นเมือง: ตีนเป็ดทะเล

ชื่อท้องถิ่น: ตีนเป็ด

วงศ์ APOCYNACEAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

นิสัย เป็นไม้ต้นขนาดเล็ก สูง 6 - 12 เมตร มักแตกกิ่งต่ำ เรือนยอดแผ่กว้าง ราก เป็นระบบรากแก้ว หยั่งดินลึก ไม่พบทั้งรากหายใจและรากค้ำจุน **ลำต้น** แข็งตั้งตรง มีเนื้อไม้ เปลือกชั้นนอกเรียบมีช่องอากาศกระจายทั่วไป สีเทา เปลือกชั้นในสีเหลืองอ่อน มียางสีขาว **ใบ** ใบเดี่ยว ใบยาว เป็นกระจุก อยู่บนส่วนยอด เรียงเวียนรอบกิ่ง แผ่นใบรูปใบหอกแกมรูปไข่กลับ ขนาด 4 - 8 X 15 - 30 เซนติเมตร ผิวใบเกลี้ยงทั้งสองด้าน ฐานใบสอบแคบเข้าหาก้านใบ เส้นใบตั้งฉากกับเส้นกลางใบ มี 20 - 30 คู่ ปลายใบเป็นติ่งแหลม ก้านใบยาว 2 - 3 เซนติเมตร **ดอก** สมบูรณ์เพศ ออกที่ปลายกิ่ง เป็นช่อกระจุก ดอกสมบูรณ์ด้านข้าง มีกลีบเลี้ยงรูปใบหอก สีเขียวหรือขาวแกมเขียวอ่อน แต่จะร่วงหล่นไปในระยะยังเป็นดอก กลีบดอกเชื่อมกันเป็นหลอดปากแตร ยาว 1.5 - 2 เซนติเมตร ปลายหลอดแยกเป็น 5 กลีบ กลีบดอกยาวกว่าหลอด วงกลีบดอกสีขาว ตรงกลางดอกสีเหลือง เกสรเพศผู้ มี 4 - 5 อัน อยู่แยกกัน ก้านเกสรสั้นติดอยู่ที่คอหลอดกลีบดอก เกสรเพศเมีย มีรังไข่ 2 อัน เป็นแบบรังไข่เหนือวงกลีบ อยู่แยกกันหรืออาจติดกันเล็กน้อยเฉพาะส่วนฐาน แต่ก้านเกสร และยอดเกสรจะติดกัน มีเมือเหนียวมาก **ผล** เป็นผลเดี่ยว รูปกระสวย ค่อนข้างกลม ขนาด 6 X 7 เซนติเมตร มีสองพูตื้นๆ ผิวผลเกลี้ยง สีเขียวเป็นมัน เมื่อแก่จัดสีเขียว อมม่วงถึงม่วงเข้ม

ลักษณะเด่น ต้นและใบเหมือนต้นลั่นทม ดอกสีขาวมี 5 กลีบ และผลกลม ผิวเรียบ สีเขียวเป็นมัน

นิเวศวิทยา ขึ้นได้ดีในที่ดินเลนแข็ง น้ำทะเลท่วมถึงบางครั้งบางคราว หรือ พบขึ้นตามริมชายฝั่ง แม่น้ำที่เป็นดินเลนน้ำท่วมถึงอิทธิพลของน้ำกร่อยทั่วไป ออกดอก - ผล ตลอดปี

ประโยชน์ ผลเผาตำผสมน้ำมันพืช ทาแก้โรคตาปลา โรคผิวหนังเรื้อรัง ผลสดขยี้ทาแก้ปวดตามข้อ แก้ปวดกล้ามเนื้อ

ข้อควรระวัง ยาง เป็นพิษหากเข้าตาทำให้ตาบอดได้ เนื้อในผล ในเมล็ด ใบและเปลือกทำให้อาเจียน ท้องเดิน